

ПОВЕРНІМО ДИТИНСТВО ГРІ

Циклограма рухливих ігор для дітей середньої групи

*Ірина РОМАНЮК, методистка,
НМЦ управління освіти;
Ірина КОРОТКОВА, вихователька;
Людмила ПУШКАРЕНКО,
вихователька-методистка, ЗДО № 84,
м. Миколаїв*

Рухлива гра — незамінна складова всебічного гармонійного розвитку дитини. Водночас одним із найтрагічніших парадоксів сьогодення є вилучення таких ігор із життя малюків. Навіть під час прогулянок їм не приділяється достатня увага. Збагатіть рухову активність своїх вихованців на прогулянках, скориставшись досвідом миколаївських педагогів, що вже давно системно і творчо використовують рухливі ігри в освітньому процесі. Родзинкою публікації є зразки ефективного планування такої роботи з дітьми на весь навчальний рік.

Педагоги, практичні психологи, педіатри, нейрофізіологи переконані в життєво важливій ролі гри в розвитку особистості дитини, але попри це тенденція витіснення гри з дитячого життя, на жаль, продовжує посилюватися. Йдеться не тільки про сюжетно-рольові, а й про рухливі ігри.

Рухлива гра — активна й усвідомлена рухова та емоційна діяльність дітей, спрямована на досягнення умовної ігрової мети.

Це один з основних засобів і методів фізичного виховання, що використовується переважно на етапі закріплення та вдосконалення рухових навичок. Вона стимулює активність, дарує задоволення, додає життєрадісності, ефективно впливає на психічний розвиток дошкільнят, сприяє збагаченню їхнього рухового досвіду.

ПРИЧИНИ ЗАНЕПАДУ ГРИ В ДИТСАДКУ

Якщо раніше витіснення гри відбувалося не так у закладах освіти, як у свідомості батьків, то в останні роки спостерігаємо **найнебезпечніше** — **витіснення гри зі свідомості педагогів**. Розглянемо основні причини цього сумного явища.

- Педагогам бракує знань з питань дитячої психології, вони не усвідомлюють достатньою мірою значення рухливої гри в дошкільному віці

як засобу не лише фізичного, а й соціального та психологічного розвитку дітей.

- Низький рівень конструктивних здібностей педагогів — невміння вибудувати циклограму організації різних видів рухливих ігор упродовж дня (місяця, кварталу, року) з урахуванням загальної системи фізкультурно-оздоровчої роботи з конкретною групою дітей. Це пов'язано з популярними гаслами про звільнення педагога від "паперової рутини", що, у свою чергу, породило формальний підхід вихователів до планування освітнього процесу.
- Показником підготовленості дітей до шкільного життя продовжують вважатися знання з математики, грамоти, читання, що підтверджують *відкриті покази занять* для вчителів початкових класів та для батьків; *домашні завдання*, які педагоги все ж таки задають на вихідні; масове *відвідування дітьми додаткових занять* у школах розвивального навчання.
- Засоби масової інформації підігривають інтерес суспільства до тих закладів дошкільної освіти, де малята опановують іноземну мову, навчаються читати, писати та розв'язувати арифметичні задачі, натомість на вагомому впливі рухової активності на життєво необхідні функції дитячого

**М'ячики кидаємо — й вціляємо,
Влучність й окомір ми розвиваємо.**
(Це та наступне фото ЗДО № 7, м. Миколаїв)

організму та формування інтелекту увагу не акцентують.

- Директори та вихователі-методисти ЗДО завантажені інформаційною та контрольно-звітною роботою, що віддаляє їх від проблем освітнього процесу всередині дитячого садка.
- Шкодить справі й замовчування на рівні держави проблеми незадовільного матеріально-технічного забезпечення умов для фізкультурно-оздоровчої роботи з дошкільнятами.
- Низька оплата праці педагогів призводить до зниження мотивації до якісної організації освітнього процесу.

ДИТЯЧА ГРА: ДОВГОСТРОКОВІ ВПЛИВИ

Сьогодні, попри недостатню підтримку з боку держави, педагоги знаходять шляхи взаємодії з батьками, спрямованої на усвідомлення ними широкого спектра позитивних впливів, які справляє гра на розвиток дошкільнят:

- Переживання, що супроводжують рухливу гру дитини, збагачують досвід її емоційного реагування на події реального життя.
- Правила, визначені грою, регулюють поведінку учасників і сприяють виробленню конструктивних поведінкових моделей, що базуються на взаємодопомозі, колективізмі, чесності, дисциплінованості.
- Піклування про інших у грі породжує в дітей потребу дбати про когось у повсякденному житті.
- Свідоме дотримання правил, а також подолання перешкод, які виникають у грі, сприяє формуванню вольових якостей — витримки, сміливості,

рішучості, уміння справлятися з негативними емоціями.

- Швидка зміна умов під час гри, завдання на ускладнення змушують дітей швидко реагувати та діяти (шукати нові шляхи розв'язання завдань), що сприяє розвитку самостійності, активності, ініціативи, творчості, кмітливості, поступово привчає їх доцільно використовувати набуті рухові навички.
- Беручи участь у правильно організованих рухливих іграх, малята опановують основи важливих видів людського спілкування — рольового, ділового та дружнього.
- Приміряючи на себе різні ролі, виконуючи різноманітні дії, діти практично використовують набуті знання про звички людей, птахів, звірів, комах, явища природи, засоби пересування, сучасну техніку тощо.

ДИТИНСТВО БЕЗ ГРИ: СУМНІ НАСЛІДКИ

Дефіцит гри в дошкільному віці негативно відбивається на подальшому загальному психічному й особистісному розвитку дитини та її успіхах у навчанні.

- Дитина відчуває труднощі в дотриманні інструкції під час виконання будь-якої заданої дії. І то зовсім не через погану пам'ять або ліню, а лише тому, що функції регулювання і контролю розвинені в неї недостатньо. Перевага гри полягає в тому, що в ній дитина сама, добровільно підпорядковується певним правилам, причому це дарує їй задоволення, а отже, звичка дотримуватись інструкції закріплюється.
- Гальмується процес розвитку уяви, що згодом обертається збіднінням мислення. У подальшому житті це проявлятиметься в тому, що розумна,

**Треновані і спритні ми малята,
Тож перешкоди ці неважко нам долати**

Як не заплутатися в розмаїтті освітніх технологій?

Обирайте журнали
"Дошкільне виховання",
"Палітра педагога" та "Джміль"

- Щономера – нова актуальна тема
- Ефективні освітні технології
- Методичні рекомендації фахівців
- Цікаві заняття, сценарії, ігри, посібники
- Додаткові е-матеріали передплатникам

Читайте
та надихайтесь!

Передплатіть журнали
онлайн:

jmil.com.ua/peredplata

**Комплект
зі знижкою!**

- Швидко
- Зручно
- Вигідно